

Norðurlendsk IOGT-vitjan

Síðsta vikuskifti vitjaðu formaðurin og skrifvarin í norðurlenska felagsráðnum hjá IOGT-felagsskapum í Føroyum

DAGFINN OLSEN
MYND: JENS KR. VANG

Síðsta vikuskifti vitjaðu limir í úr felegráðnum hjá IOGT deildunum í Norðurlondum í Føroyum.

Sigríð Söderholm er skrifvari og Are Eriksen er næstformaður í ráðnum, norðurlenska ungtemplararáðnum. Hon er úr Svøríki og hann úr Noreg.

Tey sum sita í hesum ráð umboða samstundis sitt land og sína IOGT-deild. Are er leiðari í IOGT í Noreg, Sigríð er í starvi hjá IOGT í Svøríki, sum konsulentur. Tey eru so vald í felagsráðið, umboðandi sitt land.

IOGT er felagsskapur, ið er sameinandi miðdepil fyri felagsskapir, ið arbeiða ímóti rúsevnisnýtslu. IOGT varð stovnað í 1956 og hevur sum stevnuskrað m.a. at arbeiða fyri hóvsemi í rúsevnisnýtslu, demokrati og frið. Eitt av slagorðunum er, at lívinum tørvar ikki rúsevni, ella rúseitur.

Ætlanin á ferðuferðini var at tosa um norðurlenska samstarvið og at hitta umboð í Føroyum. At hoyra um stöðuna, lurta, og eisini prátta og kom við ráðum.

Ætlanin er at hoyra um stöðuna á rúsevnisøkjunum, men eisini á øðrum økjum, sum vit eru áhuga í, sigur Are Eriksen og tað hava tey fingið á ferðini.

Tað vit hava sæð í Føroyum er ein gongd í rúsevnisstrupulleikunum, har alkohol er størsti trupulleikur, eins og aðrastaðni. Føroyar passa inn í mynstrið hjá Grønlandi Íslandi, Noreg, Svøríki og Finnlandi. Nýtslan er á leið tann sama í hesum londum, nógv minni enn tað ein sær í Danmark, sigur Are Eriksen.

Hann metir orsøkina til hetta vera søguliga. Politikkurin í hesum londum

hefur verið strangari á alkohol- ella rúsevnisøkjunum. Tilvitanin hevur verið stór og hevur gjørt, at vit eru niðast í Europa, tá umræður nýtslu av rúsdrekka.

Nú hómast tó ein globalisering. Hesi lond kenna seg trýst at føra linari politikk og trýstið kemur eisini frá kapitali, ein meira ágangandi marknaðarföring merkt. Drykkimynstrið verður meira globaliserað.

Vit drekka meira vin og öl, meðan t.d. tey í Fraklandi drekka sterkari drykkir. Hetta er óvugt av tí, ið vit hava kent, og soleiðis nærkast vit øll hvørjum øðrum, sigur Are Eriksen, sum leggur dent á, at hetta hevur við sær, at vit verða trýst inn í eitt mynstur, við øktari nýtslu.

Hann vísir eisini á, at tað vísir seg greitt, at samband er ímillum alkoholnýtislu, og nýtislu av narkotika. Økið annað, so økist hitt eisini.

Skaðar

Sigríð Söderholm vísir á, at við øking í alkohol- og narkotikanýtislu, so økjast skaðarnir eisini. Ikki samsvandi, men dupult so nógv.

Málið hjá IOGT er at lækka nýtislu, men eisini er av stórum týdningi at lækka byrjunardurin. Sigríð og Are vísa á, at seinni ein byrjar t.d. at drekka, minni verður nýtislan og færri eru skaðarnir.

Vit mugu minnst til, at ung gera ikki sum vit siga, men sum vit gera, sigur Are Eriksen, sum her sipar til týðningin, ið foreldrar hava í hesum sambandi.

IOGT

Alt hongur saman í okkara arbeiði. At arbeiða politiskt, við umhvørvi og at gera eitt gott ungdomsarbeiði, siga tey bæði Sigríð og Are.

IOGT er gamal felag-

skapur, sum í dag stendur sterkast í Norðurlondum, men økingin er í dag størst í Eystureuropa og í 3. heiminum. Men annars er IOGT um allan heim. Byrjanin var í USA í 1851.

IOGT stendur fyri frælsishugsan. At fáa eitt betri lív frá politiskum, økonomiskum og umhvørvisligum sjónarhorni, og eisini at frígera fólk frá rúsevnum, ið verður mett at binda, ella kúga, menniskju.

Men eisini kynsliga er talan um frælsi, soleiðis at skilja, at IOGT líka frá byrjan í 1851 hevur javnstøðu millum kynini.

Í Føroyum hevur IOGT eisini verið sjónligt í ungdomsarbeiði, mentanarverksemi og í politikki.

Nevnast kann, at í Føroyum kom fyrsta avhaldsfelagið longu í 1878 í Havn og hetta var tað fyrsta í ríkinum. Losjurnar byrjaðu í 1902.

Nógvir av IOGT limunum, ið eru virknir politiskt, hava havt tilknýti til sosialdemokratiska hugsan. Tó er IOGT sum felagsskapur ikki knýttur at ávisum flokki.

Allir samfelagsbólkar og politiskar hugsanir eru umboðað í IOGT, leggur Sigríð Söderholm dent á.

Umframt at hava sum felagsmál at steðga rúsmisnýtislu, so verður eisini arbeiði viðdemokratifyrbrigðinum og við at upplýsa fólk. Eisini verður veit neyðshjálp, t.d. til gøtubørn og flóttarfólk.

Goymdir trupulleikar

Í Eystureuropa og í 3. heiminum kemur greitt til sjóndar, at rústrupuleikar og fátækradømi hanga saman. Hjá okkum megna vit at hava eitt samfelag, har rústrupuleikar eru goymdir. Vælferðarsamfelagið heldur øllum uppi. Okkara boðsskapur um frælsi frá rúsi, boðini um frið og um solidaritet koma nærri, tá ein t.d. kemur eystureftir ella í 3. heimin, sigur Are Eriksen.

Sigríð Söderholm, Svøríki, og Are Eriksen, Noreg. Umboðandi IOGT vitjaðu tey í Føroyum seinasta vikuskifti

Ofta er kanska ringt hjá fólkum at skilja okkum sum eina frælsisrørslu. At kunna rúsa ein verður hjálin at vera seg reður hjálin at einasta, sum vit tala ímóti. Her siga vit, at frælsi liggur í at liva eitt lív uttan rúsevni, sigur Are Eriksen.

Vit arbeiða eisini meira og meira við at hjálpa teimum, ið vegna rúsevni eru fallin ella hava skaðar. Virksemd er vaksandi á hesum øki, eisini at hjálpa familjum, eins væl og rúsmisnýtaranum sjálvum, sigur Sigríð Söderholm.

Tey eru samd um, at tíðarandin, rákið, er ikki júst við teimum. Í løtuni verður alt meira privat, miðsavnað, spæliserað og fólk hugsa

um sjálvan seg og sín tørv. Ikki um heildina. Hetta verður eisini tosað um í IOGT, har arbeiði verður í felagsskapi og ólont.

Vit eru eitt slag av mótstandi ímóti privatiseringini og ego - kósini í samfelagnum, sigur Are Eriksen.

Skal ein siga nakað stutt um okkum, so er tað, at vit ynskja frælsi frá rúsi, vit ynskja solidaritet og frið, sigur Sigríð Söderholm.

Rákið er ein avbjóðing til okkum, ið arbeiða fyri solidariteti. Vit mugu duga at broyta okkum, kunna vika okkum, og vit mugu brynja okkum til framtíðina. Lyklaorðið er frælsi og tað frælsa og ábyrgdarfulla menniskja, siga tey bæði

Are Eriksen og Sigríð Söderholm, sum vegna veður komu ein dag ov seint til Føroya, tí flogfarið setti seg ikki. Men tey eru væl nøgd við ferðina í Føroyum og vitjanina hjá umboðunum í Føroyum.

Umboðni úr Noreg og Svøríki saman við føroyska umboðnum hjá IOGT, Jákup Lindenskov

Lesarabrøv

Ein sjúk søga uttan trygd!

Fyri at vera sjúklingur, skal ein vera sjúk - øll vita hvussu tungt lívið er tá. Men um ein kemur út fyri skeivari læknaviðgerð, hvussu so? Jú, sjálvandi er lívið eisini tungt á. - Troyst er tó í tí, at viðgerðarhættirnir og úterð verða betri og betri. Men tá ein skal

hava endurgjald fyri skeiva viðgerð, gongst ikki so væl - havi eg høyrð - tí kærustovnurin hevur havt ov nógv mál í mun til orkuna at avgreiða tey.

Jú, men so kann ein sjúklingur siggja og gleðast yvir, nýtt tó kemur til viðgerðarstovnin til viðgerandi

endamála á heilsuøkjunum, m.a. sum gáva frá tryggingarfeløgum og fyrirkomum.

Tann skeivt viðgjörð sjúklingurin kann so sita og gleðast um øll tey, sum hava høvi at bliva frísk við hjálp av gávlutunum til sjúkra viðgerð - meðan sjúka hansara blívur verri og verri

av víðari feilviðgerð orsakað av peningaspurninginum í kærúmalinum.

Jú, tey siga eisini »Gakk tú fram við góðum treyst ...«

Annika Thomsen,
FO-350 Vestmanna